

AKKERBOUW: RENTABILITEIT ZETMEELBEDRIJVEN OMHOOG

Ruud van der Meer

Door de droge omstandigheden in het voorjaar kwam de groei van de gewassen in een aantal gevallen moeilijk op gang. De aardappelen en uien hebben de groeiachterstand goedge maakt, maar bij de granen en bieten is de gemiddelde productie lager dan vorig jaar.

Zetmeelaardappelen duurder

De productie per hectare van zetmeelaardappelen is in 2007 hoger dan in 2006. Een belangrijke prijsbepalende factor bij zetmeelaardappelen is het onderwatergewicht (owg). Omdat het owg beduidend hoger was dan vorig jaar en AVEBE de aardappelprijs heeft verhoogd, zijn de opbrengsten per hectare van zetmeelaardappelen flink toegenomen. Overigens krijgen de telers voor het jaar 2006 nog een nabetaling, omdat AVEBE het boekjaar 2006/07 met winst heeft afgesloten. De productie van consumptieaardappelen is per hectare hoger dan vorig jaar. Bovendien is de kwaliteit van het product over het algemeen goed, waardoor ook de uitval lager is dan in 2006. Door het hogere aanbod is de prijs voor de oogst 2007 naar verwachting wel duidelijk lager dan het hoge niveau van vorig jaar. Bij de pootaardappelen zijn er dit jaar meer percelen afgekeurd vanwege bacterieziek. Door de lichte afname van het areaal, maar toegenomen productie per hectare is het aanbod ongeveer gelijk aan 2006. Omdat ook de export goed verloopt, is de prijsverwachting goed, maar nog wel onder het recordniveau van vorig jaar.

Opbrengsten suikerbieten fors omlaag

Suiker Unie (Cosun) heeft CSM overgenomen. Dit betekent dat suikerbieten alleen nog aan Suiker Unie geleverd kunnen worden. De telers die hun bieten aan CSM leverden, konden zich inkopen bij Suiker Unie. De productie van suikerbieten bleef licht achter bij vorig jaar. Wel is het suikergehalte hoger met ruim 17%. Doordat Nederland dit jaar over minder quotum beschikt, is het aandeel surplussuiker in de totale productie hoger dan vorig jaar. De surplussuiker moet tegen de wereldmarktprijs worden verkocht. Naar verwachting zullen de surplusbieten minder opleveren dan vorig jaar. Bovendien heeft de EU de minimumprijs voor quotumbieten verlaagd, waardoor de financiële opbrengst per hectare bieten flink minder is gedaald.

Graanprijs op recordhoogte

Door het droge voorjaar bleef de productie van granen achter bij vorig jaar, vooral op de kleigronden. Een tegenvallende graanproductie in Australië (een belangrijke graanproducent) en de toenemende wereldwijde vraag heeft de prijsstijging die in 2006 is ingezet zich doorgezet. Door de recordprijzen zijn de opbrengsten uitgedrukt in euro per hectare zelfs bij een tegenvallende productie gelijk of hoger dan vorig jaar. Voor de bedrijven in de Veenkoloniën zijn de graanopbrengsten (in ton per hectare) niet veel lager dan in 2006, waardoor op deze bedrijven in 2007 hogere graansaldi gerealiseerd zijn.

Zaaiuien

De moeilijke start van het seizoen bij de uien is meer dan goed gemaakt. De productie per hectare viel ruim 10% hoger uit dan vorig jaar. Bovendien zijn in 2007 meer uien ingezaaid dan vorig jaar als gevolg van de goede resultaten in 2006. Ondanks een goed lopende export, is de verwachting voor de uienprijs lager dan vorig jaar.

Rentabiliteit

De hierboven geschetste ontwikkeling van productie en prijzen leidt voor de akkerbouwbedrijven tot een daling van de rentabiliteit. Dit wordt mede veroorzaakt door lage opbrengsten van uien en consumptieaardappelen en toegenomen kosten. Naar schatting komt de rentabiliteit voor de akkerbouwbedrijven gemiddeld uit op 86% (figuur 1). Bij deze opbrengsten-kostenverhouding bedraagt het

gezinsinkomen uit bedrijf ongeveer 44.000 euro. De zetmeelaardappelbedrijven profiteren van hogere opbrengsten van granen en zetmeelaardappelen. De rentabiliteit zal naar verwachting uitkomen op 85% indien rekening wordt gehouden met een nabetaling op de aardappelen die half zo hoog is als in 2006. De hoogte van de eventuele nabetaling zal pas eind 2008 bekend zijn. Het gezinsinkomen uit bedrijf op de zetmeelbedrijven wordt in 2007 geschat op ongeveer 50.000 euro. Zowel bij de akkerbouwbedrijven als de zetmeelaardappelbedrijven kunnen besparingen gerealiseerd worden. De raming van de rentabiliteit en het inkomen uit bedrijf is een weergave voor het gemiddelde bedrijf. In de praktijk is de spreiding tussen de bedrijven groot, bijvoorbeeld door verschillen in bouwplan, contracten, kwaliteit van producten en grondsoort. Ter illustratie: in 2006 bedroeg het gemiddelde gezinsinkomen uit bedrijf 65.000 euro. In dat jaar kende 18% van de bedrijven een inkomen dat lager was dan nul en 25% van de bedrijven had een inkomen van meer dan 100.000 euro.

